

Zemřel doc. PhDr. Karel Novotný, DrSc.

Karel Novotný se narodil v obci Nasavrky (okres Chrudim) 1. ledna 1932. Po maturitě na chrudimském gymnáziu nastoupil ke studiu historie na tehdejší Filozoficko-historickou fakultu Univerzity Karlovy. Promoval roku 1955 a na fakultě (Katedra československých dějin) začal pedagogicky působit — v letech 1955–1959 nejdříve jako asistent, od roku 1959 jako odborný asistent, habilitoval se roku 1991 — a to až do roku 1997. I poté, navzdory těžké oční chorobě, která jej postihla, zůstal až do loňského roku velmi aktivním členem oborové rady oboru České dějiny a pedagogicky se nadále angažoval především při výuce germanistů. Jako pedagog byl Karel Novotný velmi přísný a pečlivý, až pedantický, pobyt již v jeho úvodu do studia vtiskl studentům nesmazatelně základy historického řemesla a kritického myšlení, a sice podle klasické zásady „jak to vlastně bylo“. Pomohl v profesionálním směřování několika generací českých historiků, přičemž je vedl k tomu, aby se zapojili do výzkumu archivních i tištěných pramenů.

Působil také v řadě odborných společností, jako je Historický klub/Sdružení historiků České republiky, Společnost pro dějiny techniky, Společnost pro hospodářské a sociální dějiny, Masarykova společnost. Neaktivněji se podílel na práci Společnosti Edvarda Beneše, jejímž byl, vedle prof. Věry Olivové, duší i hybatelem, a za niž byl dlouhá léta odborných garantem studentské Ceny Edvarda Beneše.

Vědecké působení Karla Novotného bylo zaměřeno hlavně na hospodářské a sociální problémy industrializace českých zemí v 18. a 19. století, především pak vývoj dělnictva. Jeho raná tvorba byla mnohdy realizována ve dvojici s Milanem Myškou. Karla Novotného můžeme považovat vedle Arnošta Klímy za výsadního historika dělnictva manufakturního období (*Severočeští tiskaři kartounu v první polovině 19. století I*, Praha 1993). Po roce 1989 se zaměřil také na osobnost Edvarda Beneše.¹ Vydal rovněž paměti Františka Kutnara (*Příroda a domov. Stríčky vzpomínek*, Praha 1993). Spolu se Zlatou Kufnerovou sestavil životopisný portrét Edvarda Beneše, kde odkryl i lidskou stránku tohoto navenek chladného státníka.²

Před pěti lety napsal Karel Novotný při příležitosti osmdesátých narozenin svého souputníka Roberta Kvačka nesmírně autentickou obšírnou vzpomínku na svůj příchod na fakultu i následné působení zde.³

„Naši mladí kolegové si dnes už asi stěží dokážou představit, že někdy před šedesáti lety tramvaj, jednička, jezdívala Prašnou bránou a Celetnou ulicí na Staroměstské náměstí a dále pak Pařížskou třídou přes most Svatopluka Čecha do končin na levém břehu Vltavy. Proto také čerstvý absolvent chrudimského gymnázia, který přijel

1 Např. *Edvard Beneš, Odsun Němců z Československa. Výbor z Pamětí, projevů a dokumentů 1940–1947*, Praha 1996 či *Edvard Beneš, Živý odkaz TGM. Projevy 1937–1947*, Praha 1997.

2 *Člověk Edvard Beneš. Čtení o druhém prezidentovi*, Praha 2010.

3 Karel NOVOTNÝ, *První setkání a jiné střípky vzpomínek*, in: Jana Čechurová — Pavel Andrš — Luboš Velek (edd.), *Posláním historik. Pocta prof. Robertu Kvačkovi k 80. narozeninám*, Praha 2012, s. 75–94.

v pondělí 2. července 1951 rychlíkem na pražské Hlavní nádraží (oficiálně se stále ještě jmenovalo Wilsonovo), mohl vystoupit z „jedničky“ na Staroměstském náměstí poblíž barokního kostela sv. Mikuláše a poněkud nejistě se rozhlížet kolem. Ano, byl jsem to já, kdo tehdy vystoupil z tramvaje a uvažoval, kudy se vydat na filozofickou fakultu, kam jsem byl pozván k přijímacímu pohovoru.“

13. září 2017 se sounáležitost Karla Novotného s filozofickou fakultou po 66 letech uzavřela.

Čest jeho památce.

Za Ústav českých dějin FF UK Jana Čechurová